

KAUHAJOEN KOULUKULJETUSOPAS

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden
koulukuljetuksia koskevat periaatteet

Kauhajoen kasvatus- ja opetuslautakunta

Jakelu: koulut, huoltajat, liikennöijät / heidän kauttaan kuljettajat

Koulukuljetusopas hyväksytty kasvatus- ja opetuslautakunnassa 21.5.2019 § 22.

Sisällysluettelo

JOHDANTO	4
LAINSÄÄDÄNTÖÄ	4
Perusopetuslain 6 §: Oppilaan koulupaikan määräytyminen	4
Perusopetuslain 32 §: Koulumatkat	4
KULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET	5
Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen koulumatkan pituuden tai keston perusteella	6
Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen koulumatkan vaarallisuuden perusteella	7
Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella	10
Muu syy, harkintaan perustuva.....	11
KOULUKULJETUKSET KÄYTÄNNÖSSÄ	11
Esiopetuksessa olevien koulukuljetukset	11
Perusopetuksen oppilaat, jotka käyvät muuta kuin lähikoulua	11
Kahdessa eri osoitteessa asuvat oppilaat.....	11
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta.....	12
Terveydellisistä syistä johtuvat tilapäiset kuljetustarpeet	12
A2- kielen opiskelu	12
Yläkoululaisten välikuljetukset	12
Reitille kävely.....	12
Kaverikuljetukset	12
Petokyydit.....	12
Joustavan perusopetuksen (Jopo) oppilaiden kuljetus	13
Onnettomuus	13
Saattoavustus	13
KOULUKULJETUSTEN YLEISIÄ OHJEITA	14
Kuljetusten järjestäminen	14
Matkakortit.....	15
Tavaroiden kuljettaminen kuljetuksessa	15
Vahinko ja ilkivaltatapaukset.....	15
Koulukuljetusvastuun siirtäminen huoltajalle.....	15
Kuljetuksen laatuun liittyvät kysymykset	15
YHTEISTYÖTAHOJEN TEHTÄVÄT JA OHJEET	16
Liikennöitsijän / kuljettajan tehtävät ja vastuut.....	16
Huoltajan tehtävät.....	17

Oppilaan tehtävät ja vastuut kuljetuksessa.....	17
Koulutuksen järjestäjän vastuu	18
Koulukuljetusvastaava.....	18
YHTEYSTIETOJA	19
LIITTEET	19
Liite 1: Oppilaan koulumatkasitoumus.....	19

JOHDANTO

Tässä oppaassa kuvataan ne periaatteet, joiden mukaisesti oppilaille myönnetään oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen, sekä periaatteet, joiden mukaisesti maksuton koulukuljetus myönnetään.

Oppaan tarkoituksena on myös parantaa esi- ja perusopetuksessa olevien oppilaiden koulukuljetusten turvallisuutta sekä antaa pelisääntöjä ja ohjeita kouluille sekä liikennöitsijöille, kuljettajille, vanhemmille ja oppilaille.

Kunta järjestää koulukuljetukset perusopetuslain sekä tämän oppaan ohjeiden mukaisesti. Lain soveltamisen käytännöistä sekä oppaan sisällöstä päättää kasvatus- ja opetuslautakunta.

LAINSÄÄDÄNTÖÄ

Perusopetuslain 6 §: Oppilaan koulupaikan määräytyminen

”Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluita.

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle em. kohdan mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan.

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämipaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään lasten päivähoitoon lasten päivähoidosta annetun lain 11c §:ssä tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista päivähoito- ja esiopetuspaikan välillä.”

Perusopetuslain 32 §: Koulumatkat

”Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatustilassa tarkoitettua varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (13.7.2018/542)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka saa odotuksineen kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on luku-

vuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2010/642)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatustilain 6 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. (13.7.2018/542).

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.”

KULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

Perusopetuslain 32 §:ssä säädetään oppilaan oikeudesta saada tukea koulumatkoihinsa. Pykälä koskee esiopetusta, perusopetusta sekä lisäopetusta. Laissa opetuksen järjestäjälle ei ole säädetty velvollisuutta kuljetuksen järjestämiseen, vaan sille on annettu oikeus valita, järjestääkö se maksuttoman kuljetuksen vai maksaako se kuljettamista tai saattamista varten avustuksen. Kunta voi kaikissa tapauksissa korvata kuljetuksen avustuksella, jonka on lain mukaan oltava riittävä.

Laissa ei myöskään ole todettu, että maksuton kuljetus olisi ensisijainen vaihtoehto avustukseen nähden. Näin ollen lainkohdassa ei ole säädetty myöskään oikeutta tiettyyn kuljetusmuotoon. Kuljetuksen järjestäminen ei ole välttämätön koko koulumatkalle. Koulumatka voi muodostua osittain oppilaan itsensä kulkemasta osuudesta (3 tai 5 km). Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan myös eri kuljetusmuotoja. Kuljetusmuodot ja kuljetettavan matkan pituus voivat muuttua, mikäli esimerkiksi tien vaarallisuuden ohjeavot muuttuvat tai muut maksuttoman koulukuljetuksen myöntämisen edellytyksiin vaikuttavat olosuhteet muuttuvat. Esiopetuksen ja perusopetuksen kuljetukset järjestetään ensisijaisesti julkisia kulkuneuvoja käyttäen.

Kauhajoen kaupunki järjestää maksuttoman koulukuljetuksen perusopetuslain sekä tämän oppaan ohjeiden mukaisesti. Tulevan syksyn kuljetusten runkosuunnitelma tehdään vuosittain ennen lukuvuoden alkua.

Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen perustuu seuraaviin edellytyksiin:

- koulumatkan pituus (kilometreinä tai koulumatkaan kuluvana aikana)
- koulumatkan liiallinen vaarallisuus
- koulumatkan liiallinen vaikeus tai rasittavuus
- muu syy, harkintaan perustuva.

Päätökset koulukuljetuksesta tehdään lukuvuosikohtaisesti ja oikeus kuljetukseen voi koskea lukuvuotta tai sen osaa. Jos oppilas ei säännöllisesti käytä hänelle myönnettyä kuljetusoikeutta niin huoltajan tulee ilmoittaa tästä kirjallisesti koululle tai kasvatuksen ja opetuksen toimialan hallinnolle.

Tämän ohjeen määräyksiä sovelletaan myös erityistä tukea saaviin oppilaisiin.

Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen koulumatkan pituuden tai keston perusteella

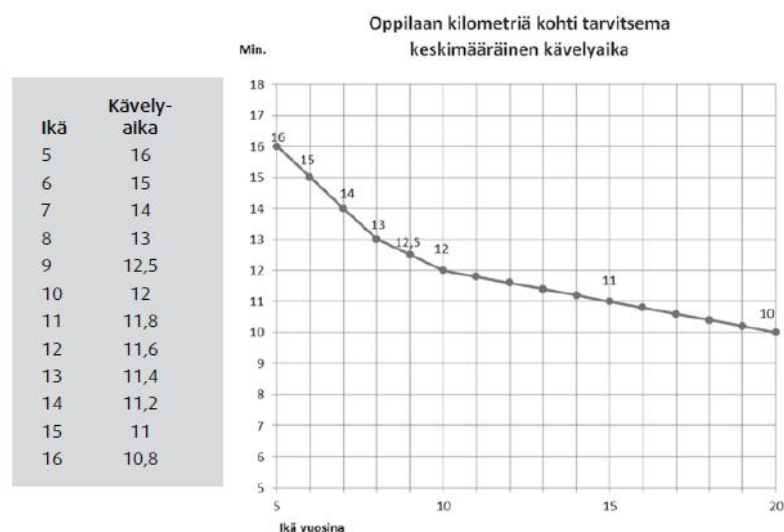
Kunta järjestää oppilaalle maksuttoman koulukuljetuksen, jos:

- esiopetusta saavan lapsen koulumatka kunnan osoittamaan esiopetuspaikkaan on pitempi kuin kolme kilometriä (3 km)
- perusopetuksen 1.-2. -vuosiluokkien oppilaan koulumatka kunnan osoittamaan lähikouluun on pitempi kuin kolme kilometriä (3 km)
- perusopetuksen 3.-9. -vuosiluokkien oppilaan koulumatka kunnan osoittamaan lähikouluun on pitempi kuin viisi kilometriä (5 km)

Koulumatkan pituus mitataan oppilaan virallisesta, väestörekisterin mukaisesta kotiosoitteesta kotitontin portilta koulutontin portille lyhintä käyttökelpoista reittiä pitkin. Matka mitataan kaupungin käytössä olevasta digiroad-ainestosta. Reitti talvella ja sulana aika voi olla erilainen.

Oppilaan päivittäinen koulumatka saa odotuksineen kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. Koulumatkaan käytetyn ajan keskimääräiseen mittaamiseen käytetään alla olevaa taulukkoa (Kuntaliitto / Henkilökuljetusopas).

Taulukko 1: Oppilaan kilometriä kohti käyttämän keskimääräinen kävelyaika.

Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen lakkaa, mikäli sille ei enää ole olemassa perusopetuslain tarkoittamia edellytyksiä. Koulukuljetusmuoto tai kuljetettavan matkan osuus voivat muuttua, mikäli maksuttoman koulukuljetuksen myöntämisen edellytyksiin vaikuttavissa olosuhteissa tapahtuu muutoksia.

Kauhajoen koulukeskuksen koulunportti määritellään seuraavasti:

- lännessä Oppitie 3 liittymä
- pohjoisessa Prännärintie 4 liittymä
- idässä Kirjastopolun portti
- etelässä portti osoitteessa Aninkuja 7-9

Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen koulumatkan vaarallisuuden perusteella

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta on todettu liian vaaralliseksi, kunta järjestää kuljetuksen vaaralliseksi katsotulle koulumatkan osuudelle tai korvaa huoltajalle koulumatkakustannuksia saattoavustuksen muodossa oppilaan kuljettamisesta.

Vaaralliseksi luokitellun tien varressa 3-6 luokan oppilas voi kuitenkin kulkea tien suuntaisesti lähimmälle linja-autopysäkillä jalan, tien varressa kuljettava matka voi kantatie 67:llä olla enintään 50 metriä. (Vaasan hallinto-oikeuden päätökset 16/002/1 ja 15/0649/1, diaarinro 02115/14/2205)

Mahdollinen talviaikainen tien vaarallisuuden lisäys harkitaan oppilaan henkilökohtaisten ominaisuuksien mukana.

Vaaralliset tieosuudet:

Kantatie 67 (Seinäjoentie, Kainastontie, Teuvantie)

- tien suuntainen koulumatka välillä Kurikan raja - Teuvan raja esioppilaille sekä 1 – 6 luokan oppilaille niillä osuuksilla joilla ei ole kevyenliikenteen väylää
- tien ylitys välillä Kurikan raja - Teuvan raja esioppilaille sekä 1 – 6 luokan oppilaille

Yhdystie 6900 (Kurikantie)

- tien suuntainen koulumatka välillä Kurikan raja - Kauppatien risteyksestä pohjoiseen esioppilaille sekä 1 – 4 luokan oppilaille
- tien ylitys välillä Kurikan raja - Kauppatien risteyksestä pohjoiseen esioppilaille sekä 1 – 4 luokan oppilaille
- tien suuntainen koulumatka välillä Kauppatien risteys - Keskustie esioppilaille sekä 1 – 2 luokan oppilaille

- tien ylitys välillä Kauppatien risteys - Keskustie esioppilaille sekä 1 – 2 luokan oppilaille

Seututie 672 (Tokerotie)

- tien suuntainen koulumatka välillä Jalasjärven raja - Kantatie 67:n risteys esioppilaille sekä 1 – 4 luokan oppilaille

- tien ylitys välillä Jalasjärven raja - Kantatie 67:n risteys esioppilaille sekä 1 – 4 luokan oppilaille

Yhdystie 17109 (Sahankyläntie)

- tien suuntainen koulumatka välillä Sahankyläntien alku - Lustilantien risteys esioppilaille sekä 1 – 2 luokan oppilaille

Yhdystie 17107 (Aninkuja)

- tien suuntainen koulumatka välillä Aninkujan kevyenliikenteen väylän päätös - idän puoleinen Kokonkyläntien risteys esioppilaille sekä 1 – 3 luokan oppilaille

- tien ylitys välillä Aninkujan kevyenliikenteen väylän päätös - idän puoleinen Kokonkyläntien risteys esioppilaille sekä 1 – 3 luokan oppilaille

- tien suuntainen koulumatka välillä Köykäntien risteyksestä länteen – Aninkuja 951 liittymä esioppilaille sekä 1 – 4 luokan oppilaille

- tien ylitys välillä Köykäntien risteyksestä länteen - Aninkuja 951 liittymä esioppilaille sekä 1 – 4 luokan oppilaille

Seututie 663 (Päntäneentie)

- tien suuntainen koulumatka välillä Heikkiläntie - Oikotie esioppilaille sekä 1 – 4 luokan oppilaille

- tien suuntainen välillä Möykkytien risteys - Isojoentie esioppilaille sekä 1 – 4 luokan oppilaille

- tien ylitys välillä Heikkiläntie – Oikotie esioppilaille sekä 1 – 4 luokan oppilaille

- tien ylitys välillä Möykkytien risteys - Isojoentie esioppilaille sekä 1 – 4 luokan oppilaille

- tien ylitys välillä Heikkiläntie - Isojoentie esioppilaille sekä 1 – 4 luokan oppilaille

- tien ylitys välillä Heikkiläntie - Jokimaantie esioppilaille sekä 1 – 2 luokan oppilaille

Kantatie 44 (Rahikkatie, Sepäntie, Könnönkyläntie, Kauhajärventie, Honkajoentie)

- tien ylitys välillä Eteläinen yhdystie - Sepäntie esioppilaille sekä 1 – 2 luokan oppilaille

- tien ylitys välillä Seinäjoentie - Lustilantie esioppilaille sekä 1 – 4 luokan oppilaille

- tien ylitys Lustilantien risteyksessä esioppilaille sekä 1 – 6 luokan oppilaille

- tien suuntainen ja ylitys koko Könnönkyläntien matkalla esioppilaille

Yhdystie 17059 (Jokimäentie)

- tien suuntainen koulumatka Niemeläntien liittymä - Susikujan pohjoisempi liittymä esioppilaille

- tien suuntainen koulumatka Pantintien liittymä - Hautalankyläntien risteys esioppilaille

Yhdystie 6700 (Nummikankaantie, Nummijärventie, Karviantie)

- tien suuntainen koulumatka välillä Nummikankaantie 1 - 200 esioppilaille sekä 1 – 4 luokan oppilaille

- tien ylitys välillä Nummikankaantie 1 - 200 esioppilaille sekä 1 – 4 luokan oppilaille

Tie 17109 (Lustilantie)

- tien suuntainen koulumatka välillä Rahikkatien risteys - Keevelintien liittymä esioppilaille sekä 1-2 luokan oppilaille

- tien suuntainen koulumatka välillä Lustilantie 360 - Sahankyläntien risteys esioppilaille sekä 1-2 luokan oppilaille

- tien ylitys välillä Rahikkatien risteys - Keevelintien liittymä esioppilaille sekä 1 – 2 luokan oppilaille

- tien ylitys välillä Lustilantie 360 - Sahankyläntien risteys esioppilaille sekä 1 – 2 luokan oppilaille

Arvioinnissa tarkastellaan monipuolisesti koulumatkan liikenteellisiä olosuhteita. Esimerkiksi valaistuksen puuttuminen ei yksinään tee tiestä vaarallista. Tarvittaessa voidaan käyttää myös muiden viranomaisten lausuntoja kuten poliisi tai Ely-keskus.

Jos kunta ei ole myöntänyt kuljetusta ja huoltaja kokee koulumatkan olevan lapselle vaarallinen, tulee kuljetusta hakea kirjallisesti. Huoltajan velvollisuutena on toimittaa tästä asiantuntijan lausunto koulutoimeen. Arviointeja ja suosituksia käytetään asiantuntija-apuna päätöstä tehtäessä, ne eivät kuitenkaan velvoita kuntaa kuljetuksen järjestämiseen.

Koulumatkan turvallisuus tarkistetaan vuosittain. Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen lakkaa, mikäli sen myöntämiselle ei enää ole perusopetuslaissa tarkoitettuja edellytyksiä.

Koulukuljetusmuoto ja kuljetettava matka voivat muuttua, mikäli maksuttoman koulukuljetuksen myöntämisen edellytyksiin vaikuttavissa olosuhteissa tapahtuu muutoksia. Tällaisia muutoksia voivat olla esimerkiksi suojateiden rakentaminen, kevyen liikenteen väylien rakentaminen, joukkoliikenteeseen vaikuttavat muutokset tai muut koulutien turvallisuuteen liittyvät toimenpiteet.

7.-9. vuosiluokkien oppilaille ei pääsääntöisesti järjestetä koulumatkakuljetusta koulumatkan vaarallisuuden perusteella.

Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella

Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella edellyttää aina asiantuntijan lausuntoa. Lausunnon voi antaa lääkäri, psykologi tai muu asiantuntija tapauksesta riippuen. Lausunnosta on selkeästi ilmentävä, millaista kuljetusta oppilaan terveydentila edellyttää ja perustelut, miksi koulukuljetusta edellytetään. Suositus kuljetuksen järjestämiseksi ei ole riittävä peruste sen myöntämiselle. Lausunnosta on lisäksi käytävä ilmi, tarvitseeko oppilas kuljetuksen koko koulumatkalle vai osalle koulumatkaa ja kuinka pitkäksi aikaa kuljetus on järjestettävä.

Lääkärin tai koulupsykologin lausuntoihin pohjautuva koulukuljetusoikeus on pääsääntöisesti voimassa lukuvuoden kerrallaan, ellei kyse ole luonteeltaan pysyvistä edellytyksistä. Lukuvuodeksi kerrallaan myönnetty kuljetusoikeus on hakemuksella uusittava joka lukuvuosi tai toimitettava uusi lausunto.

Kunta ei järjestä eikä korvaa oppilaiden lääkärikäynti- tai terapiakuljetuksia.

Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen lakkaa, mikäli sille ei enää ole olemassa perusopetuslain tarkoittamia edellytyksiä. Koulukuljetusmuoto tai kuljetettavan matkan osuus voivat muuttua, mikäli maksuttoman koulukuljetuksen myöntämisen edellytyksiin vaikuttavissa olosuhteissa tapahtuu muutoksia tai koulukuljetuksia toteuttavan liikenteen järjestämisessä tapahtuu muutoksia.

Muu syy, harkintaan perustuva

Jos em. edellytykset eivät täyty ja huoltajat hakevat lapselle harkinnanvaraista koulumatkaetuutta jonkin muun syyn perusteella, tulee heidän hakea sitä kirjallisesti syyt perustellen. Esim. huoltajan työeste, opiskelu, kotihoidossa olevien muiden lasten hoitaminen tai hoitaja ei pysty saattamaan lasta, eivät ole lähtökohtaisesti riittäviä tosiasiallisia perusteita koulumatkaetuuden myöntämiselle. Harkintaan perustuvasta kuljetusoikeudesta koulumatkan vaarallisuuden, vaikeuden, rasittavuuden tai muun syyn perusteella päättää esiopetuksen sekä perusopetuksen osalta kasvatus- ja opetusjohtaja.

KOULUKULJETUKSET KÄYTÄNNÖSSÄ

Esiopetuksessa olevien koulukuljetukset

Esiopetuksessa olevan lapsen oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen määräytyy perusopetuslain 32 §:n mukaisesti. Kuljetukset järjestetään samojen periaatteiden mukaisesti kuin koulukuljetukset 1.-2. luokan oppilailla. Lisäksi on huomioitava, että kuljetus koskee ainoastaan maksutonta esiopetusta, päivähoitomatkat eivät kuulu kuljetusten tai matkaetuuden piiriin.

Jos huoltajat ovat valinneet lapselleen muun kuin esiopetuksen oppilaaksiottoalueen mukaisen tai kunnan osoittaman esiopetuspaikan, lapselle ei muodostu oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen.

Kuljetus järjestetään vain, jos se on säännöllistä ja samasta kotiosoitteesta tai esim. perhepäivähoitopaikasta. Kuljetustarpeen ollessa satunnaista tai epä-säännöllistä, maksetaan huoltajille lapsen kuljettamisesta saattoavustus. Lapselle ei muodostu kuljetusetuutta esim. isovanhempien luota esiopetukseen.

Perusopetuksen oppilaat, jotka käyvät muuta kuin lähikoulua

Perusopetuksen oppilaat käyvät pääsääntöisesti omaa lähikoulua. Jos oppilaalle osoitetaan muu kuin lähikoulu, kunta vastaa koulukuljetusten järjestämisestä ja kustannuksista, mikäli maksuttoman koulukuljetuksen edellytykset täyttyvät. Jos oppilas hakeutuu muuhun kuin hänelle osoitettuun lähikouluun, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Kahdessa eri osoitteessa asuvat oppilaat

Kuljetusetuus muodostuu vain lapsen ensisijaisen kodin ja lähimmän esiopetuspaikan tai lähikoulun väliselle matkalle. Lapsen asuessa kahden eri huoltajan luona, kunta on velvollinen järjestämään lapsen koulukuljetuksen vain väestörekisteriin merkittyyn vakinaiseen asuinpaikkaan. Oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta muusta kuin väestörekisterin mukaisesta osoitteesta vastaavat huoltajat.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

Vapaaehtoiseen koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistumisen perusteella ei järjestetä maksutonta koulukuljetusta. Kuljetusta ei myöskään järjestetä tilapäisiin hoitopaikkoihin.

Terveydellisistä syistä johtuvat tilapäiset kuljetustarpeet

Oppilaalle voidaan järjestää tilapäisesti maksuton koulukuljetus esimerkiksi sairauden tai tapaturman vuoksi. Kuljetus myönnetään lääkärintodistuksen perusteella, jossa on ilmettävä suositeltu kuljetustarpeen kesto. Lääkärilausunto tulee toimittaa kasvatus- ja opetustoimialalle, jonka jälkeen kuljetus pyritään järjestämään mahdollisimman pikaisesti.

A2- kielen opiskelu

Kunta ei järjestä vapaaehtoisen A2- kielen opiskelun edellyttämiä erillisiä kuljetuksia.

Yläkoululaisten välikuljetukset

Kunta ei järjestä yläkoululaisten satunnaisia välikuljetuksia. Kuljetuksiin kuluvan lakisääteisen kuljetusajan mahdollisesti jonakin päivänä ylittyessä, korvataan huoltajalle kuljetuksista aiheutuneet kustannukset laskua ja tositteita vastaan, jos hän on itse hoitanut kuljetukset (kts. saattoavustus).

Reitille kävely

Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Km-rajat ovat pisimpiä mahdollisia omavastuumatkoja, jotka oppilaan tulee varautua kulkemaan itsenäisesti.

Kaverikuljetukset

Maksuton koulukuljetus koskee vain niitä oppilaita, joille em. oikeus on myönnetty. Taksi-/tilausliikenteen kuljettajat eivät saa ottaa kyytiin sellaisia oppilaita, joilla ei ole oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen ko. reitillä. Kuljettajat eivät saa ottaa ylimääräisiä oppilaita edes huoltajan suostumuksella. Kuljettajilla on luettelo kuljetukseen oikeutetuista oppilaista ko.reitillä. Kauhajoen avoimessa liikenteessä voi matkustaa maksamalla matkalippunsa, jos autoissa on tilaa.

Petokyydit

Pelkkä petojen esiintyminen ei ole kuljetuksenmyöntämisperuste, vaan petojen käyttäytymiseen tulee liittyä häiriökäyttäytymistä tai jatkuvaa liikkumista asuntojen tai koulumatkojen välittömässä läheisyydessä. Petokyydit myönnetään kirjallisesta hakemuksesta tapauskohtaisesti.

Joustavan perusopetuksen (Jopo) oppilaiden kuljetus

JOPO-luokassa opiskelevan oppilaan työelämään tutustumisjakson matkat korvataan, mikäli harjoittelupaikka sijaitsee Kauhajoella ja matkoihin voidaan käyttää olemassa olevia ostoliikennevuoroja. Erillisiä kuljetuksia ei järjestetä eikä korvata.

Onnettomuus

Kauhajoen kaupunki on vakuuttanut kaikki esioppilaat ja perusopetuksen oppilaat koulussa tai koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa sekä koulun järjestämiä koulun vuosisuunnitelman mukaisia opinto- ym. retkiä. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Esinevahinkoja se ei korvaa.

Mikäli sattuu liikenneonnettomuus, jossa tapahtuu myös henkilövahinkoja, vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta. Jos sattuu vakavuusasteeltaan lievempi onnettomuus, tiedottaa kuljetusvastaava tai/ja koulu tilanteen mukaan oppilaiden huoltajille tapahtuneesta.

Saattoavustus

Laissa opetuksen järjestäjälle ei ole säädetty velvollisuutta kuljetuksen järjestämiseen, vaan sille on annettu oikeus valita, järjestääkö se maksuttoman kuljetuksen vai maksaako se kuljettamista tai saattamista varten avustuksen. Kunta voi kaikissa tapauksissa korvata kuljetuksen avustuksella, jonka on lain mukaan oltava riittävä. Laissa ei myöskään ole todettu, että maksuton kuljetus olisi ensisijainen vaihtoehto avustukseen nähden. Näin ollen lainkohdassa ei ole säädetty myöskään oikeutta tiettyyn kuljetusmuotoon.

Huoltajille maksetaan esi- tai perusopetuksen oppilaan kuljettamisesta korvausta pääasiassa tilanteissa, jossa oppilaan sijoittaminen olemassa oleviin reitteihin olisi hankalaa oppilaan asuinpaikan, aikataulujen, kuljetustarpeen satunnaisuuden tai oppilaan sairaudesta/vammasta johtuvan erityisen syyn vuoksi. Jos oppilaan kuljettaminen voidaan kunnan toimesta järjestää ilman ongelmia, ei huoltajalle makseta korvausta oppilaan kuljettamisesta, vaikka hän koulukuljetuksen hoitaisikin.

Koulumatkakustannusten korvausta huoltajalle maksetaan edellyttäen, että huoltaja on kasvatusta ja opetustoimen kanssa ennen kuljetuksen aloittamista asiasta sopinut. Päätös huoltajan huolehtimasta oppilaan kuljettamisesta tehdään aina ennen kuljetusjakson alkamista ja päätös tehdään määräajaksi. Huom! Yläkoululaisten välikuljetusten hoitamisesta ei tarvitse sopia ennakoon.

Korvausperusteena käytetään kulloinkin voimassa olevaa virkaehtosopimuksen mukaista matkakorvaussummaa.

Lasku em. kuljetuksista jakson tai lukukauden jälkeen tulee lähettää osoitteeseen:

Kauhajoen kaupunki, PL 500, 61801 Kauhajoki

Vapaamuotoiseen laskuun tulee kirjata mm:

Viite: Koulukuljetukset

Huoltajan yhteystiedot: Nimi, osoite, puh, numero, sähköposti, tilinumero

Oppilaan nimi, erikseen jokainen ajettu päivä, ajetus kilometrit/pv

Kuljetuksen järjestäjä laskee loppusumman kulloinkin voimassa olevan virkaehtosopimuksen mukaan.

KOULUKULJETUSTEN YLEISIÄ OHJEITA

Kuljetusten järjestäminen

Koulukuljetuksissa käytetään ensisijaisesti olemassa olevaa julkista liikennettä: ns. markkinaehtoista liikennettä, Elyn tukemaa liikennettä sekä Kauhajoen kaupungin avoin liikenne. Tilausliikennettä käytetään täydentämään julkisen liikenteen yhteyksiä tai eräissä erikoistapauksissa, kuten terveydellisten syiden niin vaatiessa.

Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan useita eri kuljetusmuotoja (esim. avointa liikennettä ja tilausajoliikennettä). Aikatauluista johtuen oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai illalla. Koulukuljetuksia ei järjestetä ovelta ovelle -kuljetuksina. Koulukuljetusreitit laaditaan yhteistyössä liikennöitsijöiden kanssa.

Pysäkit ja pysähtymispaikat määrittelee koulukuljetusvastaava yhdessä kuljetusliikkeiden edustajien kanssa siten, että ne ovat turvalliset ja tarkoituksenmukaiset. Koulukuljetus ei saa ohittaa kuljetuspistettä ennen sovittua aikaa, elleivät kaikki kyytiläiset ole autossa. Vastaavasti auto ei voi jättää saattajaa tarvitsevaa oppilasta kyydistä, jos vastaanottaja ei ole paikalla tai löydy ollenkaan. Jos tämän kaltaisesta tilanteesta muodostuu kustannuksia, vastaa niistä lapsen huoltaja.

Oppilaan tulee olla kuljetuspisteessä hyvissä ajoin ennen ilmoitettua kuljetusaikaa. Koulukuljetuksen ei tarvitse jäädä odottamaan myöhässä olevaa oppilasta. Ajokelin ollessa erityisen huono tai muista erityisistä syistä on mahdollista, että linja-auto/taksi ei pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. Oppilaan on syytä odottaa noutopaikassa kohtuulliseksi katsottava aika (kuitenkin vähintään 15 minuuttia). Jos autoa ei odotuksen jälkeen tule, on parasta, että oppilas menee takaisin kotiin ja ottaa yhteyttä koulukuljetusvastaavaan tai kouluun. Avoimen liikenteen alueella oppilaiden on syytä mennä kouluun seuraavalla mahdollisella vuorolla.

Jos ennen kuljetusta tai kuljetuksen aikana autoon tulee esim. teknisiä ongelmia tai keliolosuhteet ovat liian vaaralliset, on kuljettajia ohjeistettu ilmoittamaan tästä mahdollisimman nopeasti oman yrityksensä ajojärjestelijälle, joka edelleen

ilmoittaa asiasta Kauhajoen kaupungin koulukuljetusvastaavalle. Koulukuljetusvastaava välittää tiedon kouluille.

Yksityistien hoitokunta tai toimitsijamies huolehtii ja vastaa siitä, että tie on liikennetarvetta vastaavassa kunnossa. Korvaavia kuljetuksia ei tien huonon kunnan vuoksi järjestetä. Esim. auton rikkoutuessa liikennöitsijä pyrkii järjestämään korvaavan kuljetuksen. On huomioitava, että korvaava kuljetus tulee huomattavalla viiveellä.

Matkakortit

Maksuttomaan koulumatkaan oikeutetut oppilaat saavat koululta matkakortin linja-autoon elokuun ensimmäisellä viikolla. Lukukauden aikana matkakorttiin oikeutetut uudet oppilaat saavat kortin koululta.

Matkakortit kerätään tarvittaessa pois lukuvuoden päättyessä.

Matkakortti pitää ehdottomasti olla mukana koulumatkoilla ja se tulee esittää kuljettajalle autoon noustessa. Korttia saa käyttää vain koulumatkaan ja kortti on henkilökohtainen eli sitä ei saa antaa tai lainata muille. Kortista tulee pitää hyvää huolta. Rikkoutuneen tai kadonneen kortin tilalle saa koulukuljetusvastaavalta uuden kortin korvausta vastaan. Tämän hetkinen hinta kortista on 10 euroa. Matkakorttien väärinkäytöksistä liikennöitsijä ilmoittaa koulukuljetusvastaavalle.

Tavaroiden kuljettaminen kuljetuksessa

Kuljetukseen voidaan ottaa mukaan vain sellaisia apuvälineitä (esim. liikuntavälineet), joita tarvitaan opiskeluun tai joiden kuljettamisesta on erikseen sovittu koulun kanssa.

Vahinko ja ilkivaltatapaukset

Kunta ei korvaa oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja. Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään.

Koulukuljetusvastuun siirtäminen huoltajalle

Mikäli koulukuljetukseen oikeutettu oppilas huomautuksista ja varoituksista huolimatta rikkoo annettuja ohjeita tai sääntöjä, voi kasvatus- ja opetusjohtaja päättää siirtää koulukuljetusvastuun määräajaksi huoltajalle. Menettelyn perusteena on perusopetuslain 29 § ja 32 §. Menettelyyn johtavia syitä voivat olla esimerkiksi turvavyön käyttämättä jättäminen, ilkivalta, epäasiallinen käytös kuljettajaa ja/tai kanssamatkustajia kohtaan tai myönnetyn bussikortin väärinkäyttö. Huoltajalle maksetaan oppilaan kuljettamisesta saattoavustusta.

Kuljetuksen laatuun liittyvät kysymykset

Mahdollinen laatuvirheitä koskeva palaute osoitetaan Kauhajoen kaupungin koulukuljetusvastaavalle, jossa valitukset kirjataan ylös. Palaute pyritään käsit-

telemään mahdollisimman nopeasti asianosaisten kanssa. Mikäli tapahtuu vakavia rikkomuksia, kuten liikennelainsäädännön rikkomisia, tulee asianosaisten ottaa suoraan yhteyttä poliisiin.

YHTEISTYÖTAHOJEN TEHTÄVÄT JA OHJEET

Jotta kuljetukset sujuisivat mahdollisimman joustavasti ja turvallisesti, on eri yhteistyötahojen oltava tietoisia seuraavista periaatteista ja noudatettava niitä. Koulun järjestysäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana.

Liikennöitsijän / kuljettajan tehtävät ja vastuut

- lukuvuoden alkaessa esittäytyään uusille kuljetusoppilaille
- kuljetettavien oppilaiden nimilistan pitäminen mukana sekä mahdollisten muutosten päivittäminen listaan heti muutoksen ilmoituksen jälkeen
- kuljetuksissa käytettävän auton kunto oltava määräysten sekä ohjeiden mukainen ja siisti, mm. turvavöiden oltava kunnossa ja niitä on oltava riittävä määrä
- kuljetettaviin tai heidän perheisiinsä liittyviä asioista ei kerrota ulkopuolisille
- varmistettava, että oppilailla on turvavyöt kiinni liikkeelle lähdettäessä
- tienkäyttäjän mallin tarjoaminen lapsille liikennesääntöjä noudattamalla
- kohtelias, asianmukainen ja esimerkillinen käytös
- liikennöitsijän edustaja sopii kuljetuspisteistä koulukuljetusvastaavan kanssa yleisopetuksen oppilaiden osalta
- liikennöitsijän edustaja sopii haku-/jättöpaikoista koulukuljetusvastaavan kanssa erityisoppilaiden osalta
- koulukuljetusreittien ajaminen tilauksen ja sovitun mukaisesti sekä yhteisesti sovitun aikataulun noudattaminen
- järjestyksenpito autossa
- pysäköiminen niin, että kuljetettava voi nousta ja jäädä pois kyydistä turvallisessa paikassa
- oppilaiden sijoittaminen autoon kuljetettavien koko ja erityistarpeet huomioiden
- kuormitusmääräysten noudattaminen
- liikuntavälineiden kuljettaminen (sukset niputettuina, pulkka)
- ongelmatilanteissa yhteydenpito huoltajaan, kuljetusvastaavaan tai koululle tilanteen mukaan
- autosta poistuvan oppilaan opastaminen
- auton varustaminen alkolukolla
- tilausliikenteen autojen tulee olla varustettuna asianmukaisella koulukyyti-merkillä

Liikennöitsijä/kuljettajan velvollisuuksista on sovittu tarkemmin Kauhajoen kaupungin ja liikennöitsijöiden välisissä sopimuksissa.

Huoltajan tehtävät

Huoltajat huolehtivat, että

- oppilas on ajoissa hakupaikalla ja että hakupaikka on esteetön eri vuodenaikoina
- oppilas on pukeutunut sään mukaisesti
- oppilas käyttää pimeällä heijastinta (myös kaupunki- ja taajama-alueella)
- lapsella on repussa huoltajan yhteystiedot
- oppilas ottaa kyytiin vain sellaisia urheiluvälineitä ja muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esim. liikuntatunneilla ja joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa
- Huoltajan tehtävä on myös huolehtia siitä, että urheiluvälineet ja muut ylimääräiset tavarat on pakattu asianmukaisesti. Esimerkiksi luistimissa täytyy olla suojustimet sekä sukset ja sauvat tulee olla niputettuina yhteen.
- Huoltajat opastavat lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuden koulumatkojen aikana sekä kertovat tarvittaessa kuljettajalle lapsen sairauksista ja mahdollisesta lääkityksestä (esim. diabetes, epilepsia).
- Huoltajat selvittävät linja-autojen aikataulut ja harjoittelevat linja-autolla kulkemista. Koulukuljetusvastaava ilmoittaa koulun alkaessa Wilma-viestillä aikataulut tai osoitteen, josta aikataulut löytyvät.
- Huoltajat ilmoittavat kyytimuutoksista välittömästi heille ilmoitettuun liikennöitsijän puhelinnumeroon esim. tekstiviestinä. Ilmoitukset tulee tehdä viimeistään edellisenä päivänä.
- Tilausajoliikenteessä saattoa edellyttävien oppilaiden osalta saman aamun sairastumiset on suositeltavaa ilmoittaa kuljettajalle auton noutopaikalla.
- Myös lyhytkestoiset, väliaikaiset muutokset ilmoitetaan liikennöitsijän ilmoittamaan numeroon. (esim. useamman päivän kestävä flunssa tms. jos tiedetään että lapsi on loppuviikon kotona sairaana).

Mikäli huoltajalla on tiedossaan pitempiaikainen poikkeama lapsen kuljetustarpeeseen, tulee siitä ilmoittaa koulukuljetusvastaavalle.

Oppilaan tehtävät ja vastuut kuljetuksessa

- käyttää pimeällä heijastinta
- käyttää pysäkillä pyöräillessään pyöräilykypärää
- olla hyvissä ajoin odottamassa ennen ilmoitettua kuljetusaikaa sovituissa turvallisissa paikoissa
- odottaa autoa tien reunassa tai pysäkillä aiheuttamatta vaaraa itselleen tai toisille
- nostaa kättä reilusti sen merkiksi, että linja-auto pysähtyy ottamaan oppilaan kyytiin pysäkillä
- huolehtia siitä, että vaatteet ovat puhtaat ja kurattomat/lumettomat autoon noustessa

- mennä autoon ja poistua autosta pientareen puolelta
- nousta autoon reippaasti mutta ryntäilemättä
- pysyä autossa paikallaan turvavöissä kuljetuksen aikana
- pitää autossa reppua jaloissa, sylissä tai tavaratilassa
- noudattaa koulun järjestyssääntöjä myös koulumatkalla
- noudattaa kuljettajan ohjeita
- kertoa kuljettajalle, jos voi pahoin
- ottaa muut matkustajat huomioon ja käyttäytyä ystävällisesti
- poistua autosta viivyttelämättä mutta ryntäilemättä ja tarkistaa, että autoon ei jää tavaroita
- odottaa kuljetuksesta poistuttua, että auto lähtee ja ylittää tie turvallisesti
- ottaa kuljetukseen mukaan ainoastaan sellaisia urheiluvälineitä tai tavaroita, joita tarvitsee koulupäivän aikana
- huolehtia matkakortista
- huolehtia omalta osaltaan siitä, että koulumatka on kaikille mukava
- ymmärtää nämä ohjeet ja sitoutuu noudattamaan niitä

Koulutuksen järjestäjän vastuu

Rehtori/koulunjohtaja huolehtii, että oppilaiden syksyn lukujärjestykset ovat Primuksessa kesällä koulun loppuessa siinä kunnossa että niistä saadaan ilmoitettua kouluun tulo- ja lähtöajat kuljetussuunnitelmaan.

Koulukuljetusvastaava tiedottaa koulukuljetuksista ja aikatauluista huoltajille ennen lukukauden alkamista.

Koulussa käsitellään vuosittain kuljetusten pelisäännöt ja kuljetusoppilaat sitoutetaan noudattamaan niitä (liite 1: Oppilaan koulumatkasitoumus).

Koulu järjestää kuljetusoppilaiden valvonnan iltapäivän kuljetusten odotusaikana. Sään niin vaatiessa (esim. kova pakkaneen) koulu järjestää kuljetusoppilaille mahdollisuuden olla sisätiloissa. Koulu huolehtii matkakorttien jakamisesta ja tarvittaessa pois keräämisestä.

Koulu opastaa huoltajia koulukyytiasioissa. Koulutuksen- ja opetuksen toimiala seuraa kuljetusten toimimista. Tarvittaessa kuljetusvastaava ja liikennöitsijä kehittävät kuljetusjärjestelyitä yhdessä.

Koulukuljetusvastaava

- suunnittelee reitit kuljetusten osalta koululta saatujen tietojen perusteella. Reittien suunnittelu tehdään yhteistyössä liikennöitsijöiden kanssa.
- toimittaa linja-autojen liikennöitsijöille oppilaiden nimilistat ja aikataulut ennen lukuvuoden alkua
- hankkii matkakortit ja rehtori noutaa ne kouluille korttien valmistuttua
- ilmoittaa kuljetukseen oikeutetuille, heidän huoltajilleen Wilman välityksellä ja rehtoreille kuljetusaikataulujen valmistuttua koulukuljetuksista, reiteistä, aikatauluista ym.

YHTEYSTIETOJA

Koulukuljetusvastaava Anne Ketola puh. 040 549 2582
Sähköposti on muotoa etunimi.sukunimi@kauhajoki.fi

LIITTEET

Liite 1: Oppilaan koulumatkasitoumus

KAUHAJOEN KAUPUNKI
Hallintoaukio
PL 500
61801 Kauhajoki
kasvatusjaopetus@kauhajoki.fi
www.kauhajoki.fi

Liite 1

Oppilaan koulumatkasitoumus**Minä**

- käytän pimeällä heijastinta.
- käytän pysäkillä pyöräillessäni pyöräilykypärää.
- olen hyvissä ajoin odottamassa ennen ilmoitettua kuljetusaikaa sovitussa turvallisessa paikassa.
- odotan autoa tien reunassa tai pysäkillä aiheuttamatta vaaraa itselleni tai toisille.
- nostan kättä reilusti sen merkiksi, että linja-auto pysähtyy ottamaan minut kyytiin.
- huolehdin siitä, että vaatteeni ovat puhtaat, kurattomat ja lumettomat autoon noustessani.
- menen autoon ja poistun autosta pientareen puolelta.
- menen autoon reippaasti, mutta ryntäilemättä.
- pysyn autossa paikallani turvavöissä kuljetuksen aikana.
- pidän autossa repun jaloissa, sylissä tai tavaratilassa.
- noudatan koulun järjestyssääntöjä myös koulumatkalla.
- noudatan kuljettajan ohjeita.
- kerron kuljettajalle, jos voin pahoin.
- otan toiset matkustajat huomioon ja käyttäydyn ystävällisesti.
- poistun autosta viivyttämättä, mutta ryntäilemättä ja tarkistan ettei autoon jää tavaroitani.
- odotan kuljetuksesta poistuttuani, että auto lähtee ja ylitän tien turvallisesti.
- otan kuljetukseen mukaan ainoastaan sellaisia urheiluvälineitä tai tavaroita, joita tarvitsen koulupäivän aikana.
- huolehdin koulumatkalipusta.
- huolehdin omalta osaltani siitä, että koulumatka on kaikille mukava.
- ymmärrän nämä ohjeet ja sitoudun noudattamaan niitä.